

การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผล ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

Development of the Activity Packages for Enhancing Reasoning thinking skill of Preschool children 2

ผู้วิจัย นางรุ่งนภา อัมรัตน์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ดร.พจมาน ชำนาญกิจ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร บุญใช้

Researcher : Rungnapa Ammarat;

Thesis Advisors : (1) Dr. Potchaman Chamnankit (2) Asst. Prof. Dr. Prayoon Boonchai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) พัฒนา และหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 2) เปรียบเทียบการคิดเชิงเหตุผลของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชาย - หญิง อายุ 4-5 ปีที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านแพงสะพัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำนวน 13 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้น และเป็นนักเรียนที่มีพัฒนาการใกล้เคียงกับนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายเวนิพระบาท-รามราช

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 4 ชุด 2) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 3) แบบวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยแบบ One - Group Pretest - Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความแตกต่างของการคิดเชิงเหตุผลก่อน และหลังการทดลอง โดยใช้ (t - test แบบ Dependent Samples)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.15 / 83.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้
2. ทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผล ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อยู่ในระดับชอบมากที่สุด

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop and efficiency of development of the Activity Packages for Enhancing Reasoning thinking Skill of preschool children 2 2) to compare reasoning thinking Skill of preschool children 2 before and after engaged in Development of the Activity Packages for Enhancing Reasoning thinking Skill of preschool children 2 3) Satisfaction of preschool children 2 for the Activity Packages for Enhance Reasoning thinking Skill of preschool children 2 .

The samples of this study were children 4 – 5 years old who studied in preschool children 2 Third semester, academic year 2011 in Banpangsapung school, under Nakhon Phanom Primary Educational Service Are Office 2. The samples were 14 selected by Purposive Sampling.

The research instruments were : 1) Development of the Activity Packages for Enhance Reasoning thinking Skill of preschool children 2 4 sets. 2) Logical thinking skills test of preschool children 2 3) A measure of satisfaction with the Development of the Activity Packages for Enhancing Reasoning thinking Skill of preschool children 2. Conducting this research of Experimental Research, The design of this study was One – Group Pretest – Posttest design. The statistics employed in data analysis were mean, standard deviation and to compare the differences of Reasoning thinking Skill before and after the experiment whit the t – test for Dependent Samples.

The results of the research were:

1. The Activity Packages for Enhancing Reasoning thinking Skill of preschool children 2 effective showed for 83.15/83.69 which were higher than the determined criterion of 80/80.
2. Reasoning thinking Skill of preschool children 2 after study the Activity Packages for Enhancing Reasoning thinking Skill of preschool children 2 higher than before using the package at the .01 level.
3. Satisfaction with the Development of the Activity Packages for Enhancing Reasoning thinking skill of preschool children 2 In the most preferred.

ภูมิหลัง

ในยุคสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็น วิเคราะห์เป็น และสร้างองค์ความรู้ได้ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และเต็มตามศักยภาพแห่งตน ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 24 ซึ่งเกี่ยวข้องกับสาระในกระบวนการเรียนรู้ที่ครูและสถานศึกษาจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ โดยปรับเปลี่ยน

กระบวนการเรียนรู้แบบเดิมที่เน้นการท่องจำ ทำตามโดยมีครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเอาชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้งและกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (นภเนตร ธรรมบวร, 2549, หน้า 3) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “กระบวนการคิด” ทางโรงเรียนจะต้องจัดให้กับผู้เรียนซึ่งสามารถพัฒนาขึ้นได้ตั้งแต่วัยเรียน จึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนต้องจัดให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นเช่นเดียวกับ

การศึกษาปฐมวัย ซึ่งปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในการกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2546, หน้า 26) สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เกี่ยวกับเรื่องการคิดในข้อที่ 10 ว่ามีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการเกี่ยวกับกระบวนการคิดของเด็กในแต่ละวัย คือ เด็กอายุ 3 ปี สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ เด็กอายุ 4 ปี พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง หลังจากได้รับคำแนะนำ เด็กอายุ 5 ปี พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูปฐมวัยและผู้เกี่ยวข้องต้องพิจารณาในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการสอนการคิดให้เหมาะกับเด็กแต่ละวัย โดยนำสาระการเรียนรู้เป็นสื่อกลาง

การคิดเชิงเหตุผลเป็นทักษะหนึ่ง ที่เป็นพื้นฐานสำคัญของความคิดขั้นสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540, หน้า 12) ความสามารถด้านการคิดเชิงเหตุผลเป็นความสามารถ ที่สำคัญที่สุดของการเรียนทุกชนิด และทุกระดับชั้น ผู้ที่มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลสูงย่อมมีความคิดที่มีคุณภาพสูง ผู้ที่รู้จักใช้การคิดเชิงเหตุผลได้อย่างเหมาะสมจะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างราบรื่น สร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์และสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข (จามรงค์ วิบูลย์ศรี, 2536, หน้า 29) เพราะการคิดเชิงเหตุผล คือ ความสามารถในการอาศัยข้อมูลที่เป็นหลักการและข้อเท็จจริงเพื่อที่จะสรุปเป็นกฎ หรือหลักการเพื่อการตัดสินใจ และวิเคราะห์ในเรื่องราวต่างๆ ซึ่งจะช่วยในการแก้ปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ได้ดีและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นจึงควรพัฒนาเด็กให้มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลเพื่อให้เด็กมีพื้นฐานการคิดที่ดีมีประโยชน์ในสถานการณ์ต่างๆ ในการดำรงชีวิตประจำวัน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้เรียน โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และรับรู้ผ่านอวัยวะรับสัมผัส การจัดกิจกรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงสื่อและสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการ และความสนใจของเด็กซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2540, หน้า 23) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยว่ามีความ

จำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ซึ่งกิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจที่แตกต่างกันจึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภทสอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของเด็กเพื่อให้เด็กได้ทำกิจกรรมรายบุคคล รายกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ เปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้เริ่มกิจกรรม มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก และสิ่งสำคัญกิจกรรมที่จัดควรเน้นให้มีสื่อของจริงที่เด็กมีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหา และการคิดอย่างมีเหตุผล รวมทั้งได้ใช้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติ หรือกระทำการต่างๆ ที่ตนพอใจ และสนใจอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542, หน้า 62) ได้กำหนดการพัฒนาด้านสติปัญญา ให้เป็นการพัฒนาที่สำคัญเนื่องจากเด็กวัย 3-5 ปี อยู่ในขั้นการพัฒนาการคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรม การคิดเชิงเหตุผล คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้ที่ผ่านการลงมือการกระทำที่เป็นรูปธรรม ที่ชัดเจน เรียนรู้ธรรมชาติ จากการทำกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมสำรวจ ปฏิบัติการทดลองการเรียนรู้ และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อวัสดุ ของเล่นหรือผลงาน การอธิบายสิ่งของ และความสัมพันธ์ของสิ่งของต่างๆ โดยเด็กได้พัฒนาทักษะการสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ทักษะกระบวนการคิดมากกว่าการเน้นความทรงจำ ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมตั้งแต่เริ่มต้นจะช่วยในการพัฒนาศักยภาพทางการคิดที่เด็กมีอยู่ภายในตนเองให้ก้าวขึ้นสู่จุดสูงสุด (พัฒนา ชัชพงศ์, ม.ป.ป, หน้า 4) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เด็กจะพัฒนาการด้านสติปัญญาครูจึงควรจัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ให้เด็กได้มีโอกาสได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการเรียนรู้ อีกทั้งกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ไปสู่สิ่งที่อยู่ไกลตัว จะเป็นการช่วยให้เด็กได้รับขยายโครงสร้างของสติปัญญา และมีโอกาสทำกิจกรรมซ้ำเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด พัฒนาทักษะการคิดของเด็กในรูปแบบกิจกรรมซึ่งบูรณาการผ่านการเล่นของเด็กปฐมวัย

ชุดกิจกรรมจึงเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาอีกแบบหนึ่งที่มิพบบาท และสามารถที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิผลใน

การศึกษาให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะชุดการสอนเกิดจากการนำเอาวิธี และระบบต่างๆ มาใช้นั่นเอง ภายในชุดการสอนชุดหนึ่ง นั้นได้มีการจัดเอาสื่อต่างๆ เข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบ พร้อมกับมีการกำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อที่จะส่งผ่านเนื้อหา (Content) และกระบวนการ ภายในชุดกิจกรรมชุดหนึ่งที่ได้สร้างขึ้นมานั้นจะต้องมีจุดหมาย (เชิงพฤติกรรม) กำหนดหัวข้อเนื้อหาวิชาที่เรียน วิธีสอน และกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนจนการวัด และการประเมินผลให้สมบูรณ์เป็นหน่วยๆ ไป ชุดกิจกรรมจะเป็นตัวกระตุ้นพัฒนาการทางการคิดอีกวิธีหนึ่งที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมและสัมผัสด้วยตัวเองจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยสนใจศึกษาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะพัฒนาการคิดเชิงเหตุผลโดยใช้ชุดกิจกรรมประเภทสื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้สัมผัสด้วยตัวเอง เพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้ตลอดจนพัฒนาการทางด้านสติปัญญาในเรื่องของความคิด และความเข้าใจเหตุผลอย่างง่าย ๆ จากการเล่น การทดลอง และการทำกิจกรรมต่างๆ จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับ

นักเรียนในระดับอนุบาล และการจัดการพัฒนารูปแบบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ต่อไป

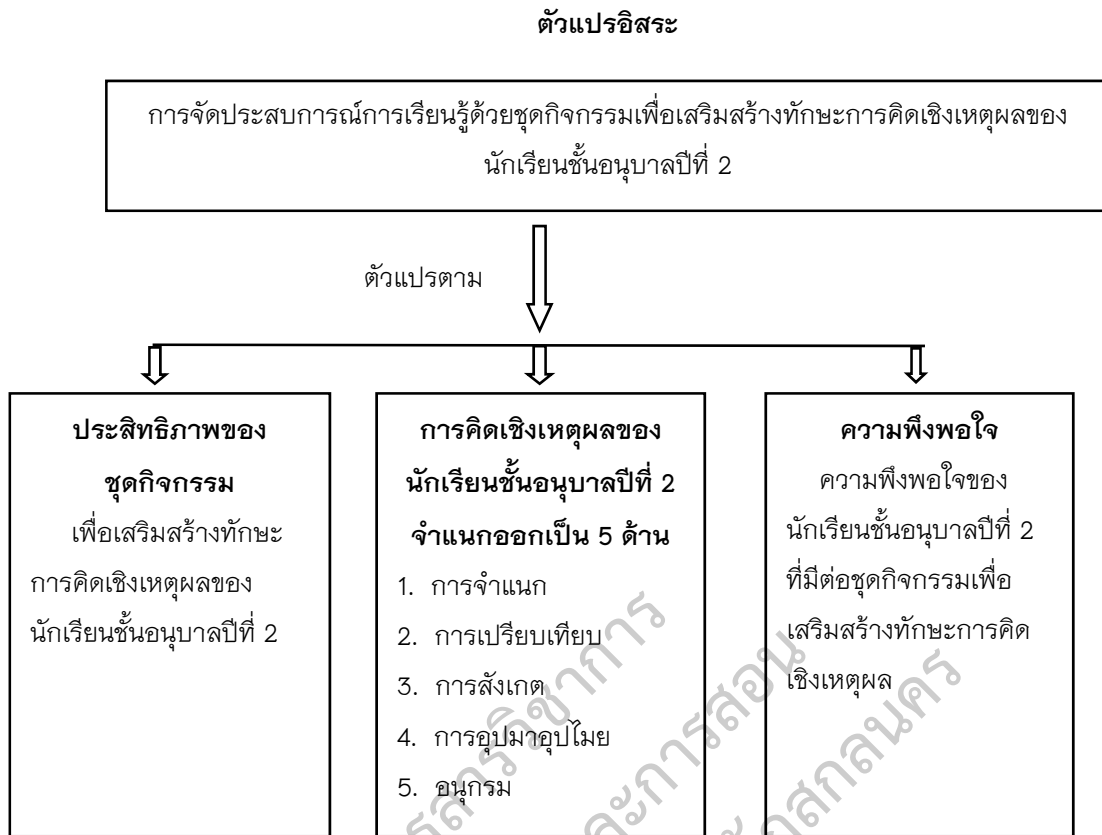
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนา และหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผล ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการคิดเชิงเหตุผลของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลัง การจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย จึงกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชาย - หญิง อายุ 4 - 5 ปีที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 กลุ่มเครือข่ายวินพระบาท-รามราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชาย - หญิง

อายุ 4-5 ปีที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านแพงสะพัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 13 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้น และเป็นนักเรียนที่มีพัฒนาการใกล้เคียงกันกับนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายวินพระบาท-รามราช

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 40 นาที โดยทำการทดลองในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และกิจกรรมเกมการศึกษา ในช่วงเวลา 09.20 - 10.00 น. และรวม 20 ครั้ง โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ก่อนทำการทดลอง ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดความคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาล ที่สร้างขึ้นจำนวน 25 ข้อ เวลา 10 นาที ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง เพื่อหาพื้นฐานการคิดเชิงเหตุผล

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนด้วยตัวเอง โดยกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการจัดประสบการณ์จากชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยทำการทดลองในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และกิจกรรมเกมการศึกษา ในช่วงเวลา 09.20 – 10.00 น. รวม 20 ครั้ง จำนวนชุดกิจกรรม 4 ชุด แต่ละชุดกิจกรรมมีกิจกรรมที่วัดทักษะการคิดเชิงเหตุผล 5 กิจกรรม รวมทั้งหมด 20 กิจกรรม สัปดาห์ละ 5 วัน จนสิ้นสุดการทดลอง รวมเป็น 4 สัปดาห์

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการขั้นตอนในการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาล ที่สร้างขึ้นทีละชุด ในแต่ละชุดกิจกรรมประกอบด้วยขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.3.1 ขั้นเตรียม ขั้นนี้ครูผู้สอนจัดบรรยากาศของสถานที่ เตรียมชุดกิจกรรม เตรียมสื่อสำหรับจัดกิจกรรม

1.3.2 ขั้นสร้างความสนใจ เป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นต้องการที่จะเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้โดยใช้วิธีต่างๆ เช่น เพลงปริศนาคำทาย การเคลื่อนไหว เป็นต้น

1.3.3 ขั้นปฏิบัติกิจกรรม ในขั้นนี้ครูผู้สอนจะดำเนินการให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหา และจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่

1.3.4 ขั้นส่งเสริมความแม่นยำ เป็นการสรุปความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียนในแต่ละเรื่อง ว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ใช้ในขั้นนี้ เป็นการสนทนาซักถาม การทำแบบฝึก และเล่นเกมการศึกษา

1.4 เมื่อทำการทดลองครบ 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบ (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาล ซึ่งเป็น

แบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนการทดลอง ตรวจแบบทดสอบเพื่อให้คะแนน

1.5 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบในแต่ละชุดกิจกรรมไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับของความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1.1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และตรวจสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 / 80

1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการคิดเชิงเหตุผลของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

1.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

2. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรม นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.4 ค่าระดับความยาก (p)

1.5 ค่าอำนาจจำแนก (r)

1.6 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบใช้วิธีของ (Kuder-Richardson)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดลองผลการวิจัยปรากฏได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.15 / 83.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ทักษะการคิดเชิงเหตุผลของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผล ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อยู่ในระดับ ชอบมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบจากการทดลองที่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นหลังการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.15 / 83.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้ และจากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 แต่ละชุดกิจกรรมพบว่า ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลชุดที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.93 ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลชุดที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.76 ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลชุดที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.31 ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลชุดที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.62 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทุกชุดกิจกรรมรวมกันมีค่า

เท่ากับ 83.15 และผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2 ของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 13 คน ทำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดเชิงเหตุผลสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการสังเกต ด้านจำแนก ด้านการเปรียบเทียบ ด้านอนุกรม และด้านอุปมาอุปมัย หลังการทดลองสิ้นสุดลง ด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งหมด 25 ข้อ 25 คะแนน คะแนนจากการทำแบบทดสอบของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 83.69 ซึ่งสอดคล้องกับ ศาลินา อ้นถาวร (2544, บทคัดย่อ) นวลศรี วุฒิมิจ (2547, บทคัดย่อ) อมรรัตน์ จรัสอรุณฉาย (2549, บทคัดย่อ) กรรณิการ์ เขียมวิจิตร (2549, บทคัดย่อ) ซึ่งการที่ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 เนื่องจาก

1.1 ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การศึกษาสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ระบุประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนา เลือกวิธีการแก้ปัญหา ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 เพื่อกำหนดหลักการ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ และการจัดประสบการณ์ ของหลักสูตร ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านกระบวนการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการคิดของเด็กปฐมวัยที่ครอบคลุม และสอดคล้ององค์ประกอบของความคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมความรู้ และข้อมูลเพื่อนำมาสร้างชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และแบบประเมินด้านทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จัดทำแบบร่างให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลในหัวข้อต่างๆ ของชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน และคู่มือครู เช่น รูปแบบของรูปเล่ม จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา

รูปแบบ และภาษาที่ใช้ในชุดกิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อยู่ในช่วงคะแนน 4.00 – 5.00 จากคะแนนการประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ เมื่อนำผลการประเมินมาแปลผลอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอร์ สํารายจักร (2548, หน้า 40) ที่ว่าลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีว่า ควรมีลักษณะที่เรียนได้ง่าย เหมาะสมกับพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน ตรงตามหลักสูตร สื่อมีความน่าสนใจ ถูกต้องตามเนื้อหา มีวิธีการใช้อย่างละเอียด กิจกรรมสนุกสนาน และข้อสำคัญได้ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว

1.2 ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย

1.2.1 ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน เป็นชุดกิจกรรมที่ใช้สำหรับนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม ในแต่ละกิจกรรม โดยชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน ประกอบไปด้วย ชื่อชุดกิจกรรม คำชี้แจง เป็นส่วนที่อธิบายความมุ่งหมายหลักของกิจกรรม และลักษณะของกิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ของกิจกรรม เป็นส่วนที่ต้องทำให้เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนใช้ชุดกิจกรรมแล้ว ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละชุดกิจกรรม เป็นส่วนที่ระบุทั้งหมดในการใช้ชุดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม และแต่ละครั้ง เนื้อหาสาระ เป็นส่วนที่ระบุเนื้อหาของกิจกรรมแต่ละกิจกรรม กิจกรรม กิจกรรมเป็นส่วนที่ระบุขั้นตอนของกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม สื่อ เป็นส่วนที่ระบุในการจัดกิจกรรม สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในกิจกรรม และการประเมินผล

1.2.2 คู่มือครู เป็นคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมสำหรับครู เพื่อนำไปประกอบการจัดกิจกรรมตามที่กำหนดในแต่ละชุดกิจกรรม โดยคู่มือครูประกอบไปด้วยจุดประสงค์ในการใช้ชุดกิจกรรม องค์ประกอบของชุดกิจกรรม คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรม การดำเนินการในการจัดกิจกรรม บทบาทของครู และบทบาทของนักเรียน

สิ่งที่ครูควรเตรียมก่อนล่วงหน้า การจัดชั้นเรียน แผนการจัดประสบการณ์ แบบทดสอบ และเฉลยแบบทดสอบ

1.2.3 แผนการจัดประสบการณ์ ในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ประกอบไปด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์ หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรม สื่อ การวัดและประเมินผล จำนวน 20 แผน ระยะเวลาในการใช้แผนการจัดประสบการณ์ละ 40 นาที

ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประโยชน์ต่อการนำชุดกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ แก้วใจดี (2545, หน้า 20) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้เรียนทราบผลการปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ อย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายหรือเกิดความท้อถอยในการเรียน เพราะผู้เรียนมีสิทธิ์ที่จะกลับไปศึกษาเรื่องที่สนใจใหม่ได้

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการคิดเชิงเหตุผลของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยภาพรวมของรายด้านหลังการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่าสูงกว่าก่อนทำการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะการคิดเชิงเหตุผล ด้านการสังเกต ด้านจำแนก ด้านการเปรียบเทียบ ด้านอนุกรม และด้านอุปมาอุปมัย หลังการได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้มีการนำสื่อหลากหลาย ชนิดมาใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ เกม เพลง รูปภาพ กิจกรรมสร้างสรรค์ บทบาทสมมติ สถานการณ์ ใบกิจกรรมการเรียนรู้ แบบฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ ซึ่งผู้วิจัยพบว่า การนำสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย มาบูรณาการใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น สามารถสร้างความสนใจของนักเรียนเป็นอย่างดี ช่วยในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดหรือริเริ่มในการร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุขสนุกสนาน และเกิดทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล เพราะมีสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาในกิจกรรมนักเรียนได้มีโอกาสในการซักถามอย่างมั่นใจ กล้าแสดงออกในสิ่งที่ตนเองสนใจ และเกิดความคิดที่หลากหลายอย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร พิทักษ์วงศ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ และเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่เรียนชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ กับเด็กปฐมวัยที่เรียนศิลปะแบบปกติตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนปฐมวัยที่เรียนชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และที่เรียนศิลปะแบบปกติตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .012. 2) ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนปฐมวัยที่เรียนชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และที่เรียนศิลปะแบบปกติตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นปฐมวัย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นวลศรี วุฒิกิจ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการพัฒนาชุดการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านการอ่าน และศึกษาความพร้อมทางด้านการอ่าน และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนสอนด้วยชุดการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาสอดคล้องกับชีวิตของนักเรียนในชุมชน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา มีการบูรณาการเนื้อหาและประสบการณ์ กิจกรรมจากสื่อของจริง สถานการณ์จริง ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ทางภาษาที่ส่งเสริมการอ่านตามทฤษฎีแนวการสอนภาษาแบบ

ธรรมชาติ (Whole Language) 2) ความพร้อมทางการอ่านของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมการเรียนด้านความสนใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อการเรียนการสอนของจริง สถานการณ์จริง ของจำลอง เพลงและเกมต่างๆ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนที่ความกระตือรือร้นตั้งใจร่วมกิจกรรม กล้าแสดงออกด้านการพูดจาโต้ตอบสนทนของนักเรียนขณะทำกิจกรรม นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนกล้าพูด กล้าทำ ส่วนใหญ่จะตอบคำถามได้ถูกต้อง

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีระดับความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในด้านต่างๆ อยู่ในระดับชอบมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน และสอดคล้องกับความต้องการ ของนักเรียน มีรูปแบบที่สวยงาม เนื้อหา มีรูปภาพที่น่าสนใจ กิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอน จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่อยู่ไกลตัว จากเรื่องง่ายไปหาเรื่องยาก ทำให้นักเรียนอย่างรู้อยากเห็น และเกิดทักษะการคิดการค้นหาคำตอบอย่างมีเหตุผล เพราะสิ่งเร้าที่น่าสนใจ นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของบรูเนอร์ (Bruner. 1963 1 – 54, อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี. 2545, หน้า 66 – 67) ที่กล่าวว่ามนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจ และการเรียนรู้เกิดจากการกระบวนกรค้นพบด้วยตัวเอง โดยเรียนรู้จากการกระทำ ความคิด สัญลักษณ์และนามธรรม ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 231-235) การศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะพบว่าประสิทธิภาพในการเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายองค์ประกอบ ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะด้านต่างๆ ของนักเรียนให้เกิดผลดีจึงต้องมีการพัฒนาแรงจูงใจสร้างขวัญ และกำลังใจ การ

จัดสภาพการเรียนรู้และการทำงาน รวมทั้งการให้บทเรียนที่เหมาะสมกับสติปัญญาความสามารถของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ไปจัดกิจกรรม

1.1 ก่อนจัดกิจกรรมประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ควรมีการแนะนำวิธีการใช้ชุดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจก่อน ปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้งก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม และสร้างข้อตกลงร่วมกับทุกครั้งที่ในการปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การให้ความร่วมมือในการทำงาน การยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

1.2 การจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ควรมีการวัดทักษะการคิดเชิงเหตุผลหลายๆ ด้าน และควรจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลให้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำไปใช้ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ต่อไป

1.3 การจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 คำชี้แจงต้องชัดเจน เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนตรงตามที่ต้องการวัด

1.4 ชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถทำให้นักเรียนมีทักษะการคิดเชิงเหตุผล ด้านการสังเกต ด้านจำแนก ด้านการเปรียบเทียบ ด้านอนุกรม และด้านอุปมาอุปมัย หลังการได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิง

เหตุผลอยู่ในระดับขอบมากที่สุด ควรนำชุดกิจกรรมไปจัดประสบการณ์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนต่อไป

1.5 การจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ควรใช้สื่อของจริง และเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวของนักเรียนก่อนให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเกิดการเรียนรู้จากการลงมือกระทำ จากรูปภาพแทนของจริง และเตรียมสื่อประกอบที่หลากหลายให้เหมาะกับกิจกรรม

1.6 การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางพัฒนาการช้า ควรให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม เช่นการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม ไม่แย่งระหว่างนักเรียนเก่งอ่อน

1.7 การเสริมแรง ควรจัดให้กับนักเรียนทุกคนเพื่อให้นักเรียนมีความมั่นใจในการตอบคำถามและการปฏิบัติกิจกรรม กล้าแสดงออกทางการคิด โดยให้การเสริมแรงทางคำพูด เช่น พูดคำว่าเก่งจังเลย ดีมาก หรือดีเยี่ยมที่สุด และให้เพื่อนช่วยในการเสริมแรงอีกทาง เช่น ให้เพื่อนปรบมือให้ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 และเนื้อหาอื่น ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ เพื่อนำไปสู่ทักษะการคิดเชิงเหตุผลด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเล่นกลางแจ้งที่มีผลต่อพัฒนาการและสามารถส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียน

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบผลการพัฒนาการในการคิดเชิงเหตุผลด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มเพื่อศึกษาระดับพัฒนาการในการคิดเชิงเหตุผลว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2540). *แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จำนง วิบูลย์ศรี. (2536). *อิทธิพลทางภาษาต่อความคิดเชิงเหตุผลในเด็กไทย : การวิจัยเชิงทดลอง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒนา ชัชพงศ์. (ม.ป.ป.). "โครงสร้างหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา," ใน *เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงและอบรมรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนประถมศึกษา*.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสแควร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2542). *เอกสารประกอบการอบรมครูโรงเรียนเอกชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร